

og Bygningerne ere lidet eller intet værd; Kreditforeningen kan da ikke realisere Pantet, i det mindste ikke i Forhold til Laanets Størrelse. En anden Ting, som Takstationsmændene skulle tage Hensyn til, er Toldbeskyttelsen. Det ser jeg nu heller ikke, har stort at sige. Disse Mænd skulle vide, om det kan ventes, at der i Rigsdagen inden en vis Tid vil komme et Lovforslag ind, der muligvis vil berøre den Beskyttelse, som Fabrikationen har. Det bliver altsaa en Slags Skøns Sag for disse Mænd; men jeg tror, at det vil være aldeles ligegyldigt, om denne Bestemmelse, der jo skulde være særlig betryggende, kommer til at staa i Reglerne for Takstationen eller ikke. Jeg tror, at naar man ser paa denne Forening og spørger, hvad den kan gavne, om den virkelig ogsaa kan gavne disse Folk, som det er Meningen, saa tror jeg, at Svaret maa blive, at, hvis Foreningen vil arbejde forsigtig og først og fremmest sætte sig for at være en solid Forening og saa vidt muligt undgaa ethvert Tab, vil det for de allerfleste Laantageres vedkommende, som søge til den, vise sig, at det vil blive Tilfældet, naar det kun er de første Ord i § 1, Litra a, der komme til at gælde, nemlig det Ord: at ingen antages som Interessent. Det vil ogsaa være saaledes, at de allerfleste af dem, der melde sig til Foreningen, næppe ville være det fineste Papir eller vel funderede, idet alle de, som overtage ældre Fabrikker eller anlægge nye, i Virkeligheden altid ville kunne under de nuværende Laaneforhold saa, hvad de behøve, i de bestaaende Foreninger og Sparekasser; og de ville kunne saa det paa billigere Betingelser end i denne Forening, hvor de maa give højere Rente, og hvor de oven i Købet have den solidariske Sikkerhed hængende over Hovedet. Derfor tror jeg, at Foreningen i særlig Grad vil blive søgt af dem, som have slaaet en Forretning op, etableret sig uden noget som helst Fundament, uden at have nogen personlig Kredit eller nogen Kapital selv, og jeg tror, at det hurtigt vil vise sig, at adskillige af dem ville være meget uheldige Interessenter for denne Forening, og at man navnlig vil se, at der ikke vil være nogen særlig Fristelse for Folk med Kapital eller personlig Kredit til at gaa hen og søge Laan, naar de kunne saa det andre Steder paa sædvanlige Betingelser. Ganske vist kan Foreningen gaa en anden Vej, nemlig den ikke at sætte saa stramme, jævne Baaend for Laanene og ikke sige: det gælder først og fremmest at være solid og give en god Vurderingssum, saa at vedkommende kan staa sig ved at komme ind i Foreningen. Men saa vil det

ogsaa, som den ærede Ordfører indbrømmede, medføre store Kalamiteter. Skulde de overtage en stor Del af de Forretninger, hvoraf der i de senere Aar har været mange, og som efter kort Tids Forløb komme til at føre en henhængende Tilværelse, eller som komme til at staa helt lukkede, og der saa bliver gjort Bud paa Maskinerne, der kun blive vurderede som gammelt Jern, ville de uheldige Virkninger, som denne Forening vil medføre, komme til at række langt, og det vil i Virkeligheden blive en meget daarlig Gave, vi derved give de omtalte næringsdrivende. Det er blevet fremført under 1ste Behandling, og jeg tror ogsaa, det er en Sag, der har noget at sige, at vi ved at oprette en Kreditforening, der vil blive saa flyvende, saa løs og saa sluktuerende som denne, ville komme til noget at skabe de bestaaende Kreditforeninger, der med deres solide og sikre Papirer efterhaanden have vundet et betydeligt Marked i Ulandet. Det vil nemlig let medføre, at Folk ville komme til at se med skøde Øjne paa disse Papirer, naar der pludselig mellem dem dukker et Papir op med en saa lav Kurs, som dette Papir sandsynligvis vil faa. Det bliver jo i det hele taget et meget usolidt Papir, der vil komme til at trykke Kurven paa de andre. — Jeg kommer dernæst til Toldspørgsmaalet. Den ærede Ordfører mente, at det vilde vare saa længe, inden det kunde siges, at Toldspørgsmaalet vilde blive ordnet her i Landet, at Foreningen i det hele taget ikke kunde vente derpaa. Naturligvis mener jeg ikke, at man kan sige, at fra den og den Dag er Toldagen ordnet her i Landet, men at Oprettelsen af denne Forening vil have en uheldig Indflydelse ogsaa paa Drøftelsen af Toldspørgsmaalet, mener jeg, er aabenbart. Saa snart der er Tale om Toldloven, se vi jo, hvorledes det Ting, der netop behandler den, oversømmes med Andragender fra toldbeslyttede Fabrikker, der raabe paa, at de øjeblikkelig ville være færdige og ruinerede, saa snart man rører ved den eller den Toldsat. Men dette er dog altid kun fra de enkelte særlige Fabrikationer. Fabrikanten f. Eks. af Vanddrugsmaskiner, Jærnstøberier, ville ikke tage det ilde op, om der skete en Nedfættelse i den store Beskyttelsestold paa Tekstilvarer; det vilde de finde meget rimeligt. Måste vi nu disse Forretninger sammen i en Bøse, saa vil Kravet paa mere og mere Toldbeskyttelse lyde højere end Skriget paa Nedfættelse, idet de jo allesammen vide, at de ere solidariske og ville alle være mere eller mindre enige om, ikke blot, at Beskyttelsen bør bevares, men ogsaa om, at den om muligt bør forøges, og de